

Віктор КУШНІРУК, канд. екон. наук, доцент

e-mail: kushnirukvs@mnaeu.edu.ua ORCID: 0000-0002-4368-8912

Вадим ОСТРОВЕРХ, здобувач вищої освіти

e-mail: vadim.ostroverch@gmail.com ORCID: 0009-0007-0423-1497

Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв, Україна

СТВОРЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА

Ключові слова: *фінансова стратегія, фінансовий менеджмент, підприємство, стратегічні цілі, довгострокові цілі.*

Вступ. В сучасному динамічному та конкурентному бізнес-середовищі створення ефективної фінансової стратегії є ключовим завданням для будь-якого підприємства. Фінансова стратегія визначає напрямки розвитку компанії, спрямовані на досягнення її фінансових цілей та забезпечення стабільності та конкурентоспроможності. Вона враховує різноманітні фактори, включаючи фінансові можливості, ризики, потреби в капіталі, а також вимоги ринку та стратегічні цілі підприємства. У даному контексті розробка і впровадження належної фінансової стратегії є вирішальним етапом для забезпечення успішного функціонування та подальшого розвитку підприємства.

Мета. Метою роботи є розкриття сутності створення фінансової стратегії підприємства.

Результати. Створення ефективної фінансової стратегії для підприємства вимагає уважного врахування ряду ключових чинників, що визначаються внутрішніми та зовнішніми умовами його функціонування. З урахуванням важливості кожного елемента впливу, пропонуємо рекомендації щодо формування фінансової стратегії для підприємства.

По-перше, варто акцентувати увагу на орієнтації фінансової стратегії на загальну стратегію розвитку підприємства на ринку. Важливо визначити основні цілі та завдання підприємства, які дозволять оптимізувати використання фінансових ресурсів і сприятимуть його конкурентоспроможності.

Другий аспект стосується рівня законодавчого та нормативно-правового регулювання підприємницької діяльності. Підприємство повинно бути в курсі всіх актуальних норм, що стосуються фінансової сфери, та приймати міри для відповідності їм. Це зменшить ризики непередбачених витрат і сприятиме стабільності фінансової системи.

Третій аспект - економічна й політична ситуація в країні. Врахування та аналіз впливу зовнішніх економічних та політичних факторів дозволяє адаптувати фінансову стратегію до змін у середовищі, мінімізуючи негативні наслідки та використовуючи можливості для розвитку [1].

Четвертий аспект - врахування ринкової позиції підприємства. Визначення цільової аудиторії, вибір ринкової стратегії та узгодження її з фінансовою стратегією є вирішальними етапами формування плану розвитку.

Наостанок, ресурсне забезпечення підприємства визначається доступністю та якістю ресурсів. Основні засоби, фінансові кошти, робоча сила - усе це важливі складові для реалізації фінансової стратегії.

Першочерговим завданням є конкретизація цілей, які повинні відповідати стратегічному курсу підприємства. Це може включати в себе збільшення прибутку, розширення ринкової долі, впровадження інновацій тощо. Завдяки цьому, підприємство зможе ефективно адаптуватися до змін у господарському середовищі та використовувати можливості для розвитку [2].

Система стратегічних фінансових цілей повинна спрямовуватися на формування достатнього обсягу власних фінансових ресурсів. Це передбачає оптимізацію структури активів та оборотного капіталу, що дозволить підтримувати стійкий фінансовий стан підприємства. Висока рентабельність використання власного капіталу також важлива для максимізації ринкової вартості.

Одним із ключових аспектів фінансової стратегії є оптимізація рівня фінансових ризиків. Підприємство повинно визначити прийнятний рівень ризиків у процесі виробничо-господарської діяльності, забезпечуючи стабільність та уникнення непередбачених фінансових труднощів у довгостроковій перспективі [3].

Формування ефективної фінансової стратегії є складним та відповідальним процесом, що передбачає проведення послідовних етапів для досягнення

оптимальних результатів. Перший і, безумовно, важливий етап - це збір інформації про ринкове середовище, в якому функціонує підприємство.

Фінансові менеджери повинні детально вивчити конкурентів, постачальників, клієнтів, посередників, а також взаємодію з державними органами та банківськими установами. Це вимагає використання різноманітного фінансового інструментарію, такого як мікроекономічне фінансове планування, прогнозування, стратегічний і фінансовий аналіз, включаючи SWOT-аналіз для виявлення сильних і слабких сторін, ризиків і можливостей.

Аналітична робота на цьому етапі передбачає використання статистичних методів та економіко-математичного моделювання для отримання об'єктивних даних. Після завершення цього етапу відбувається важливий етап управлінського рішення. На основі аналізу та розрахунків обговорюються альтернативні варіанти розвитку подій, і приймається управлінське рішення щодо вибору оптимальної фінансової стратегії.

Після вибору стратегії, фінансові менеджери деталізують план дій і реалізують його відповідно до напрямків фінансової політики. Цей процес дозволяє підприємству не лише ефективно використовувати наявні ресурси, але й адаптувати стратегію до змін у ринковому середовищі, щоб забезпечити стійкий розвиток у довгостроковій перспективі [4; 5].

У процесі формування та реалізації фінансової стратегії велике значення має постійний моніторинг та аналіз фактичних значень показників порівняно з плановими і визначеними умовами діяльності підприємства. Якщо виявлено відхилення, важливим етапом стає коригування стратегії на етапі, де було виявлено такі відхилення.

Фінансова стратегія підприємства є ключовим інструментом для досягнення стійкого розвитку на ринку. Щоб ефективно реалізувати стратегічні цілі, необхідно враховувати кілька ключових аспектів.

1. Формування фінансових ресурсів та централізоване стратегічне керівництво: визначення джерел фінансування, залучення інвестицій та кредитів; створення централізованої системи управління фінансовими ресурсами для оптимізації їх використання.

2. Виявлення вирішальних напрямів та маневреність у використанні резервів: аналіз ринкових тенденцій для ідентифікації ключових напрямків розвитку; створення стратегічних резервів для ефективного реагування на зміни у середовищі.

3. Ранжування та поетапне досягнення мети: формулювання конкретних цілей та розподіл їх за етапами досягнення; визначення ключових показників успіху для відстеження прогресу.

4. Відповідність фінансових дій економічному стану та матеріальним можливостям: постійний моніторинг економічного становища підприємства для адаптації стратегії до змін у середовищі; ретельне планування фінансових дій, щоб уникнути перевантаження ресурсами.

5. Об'єктивний облік фінансово-економічного становища: систематичний аналіз фінансових показників за різні періоди; розробка звітності, яка відображає реальний фінансовий стан підприємства.

6. Створення та підготовка стратегічних резервів: розробка плану надзвичайних ситуацій та реагування на кризові ситуації; формування резервів для забезпечення стійкості у невизначеному середовищі.

Для полегшення реалізації фінансової стратегії рекомендується її деталізація за допомогою складання тактичних планів. Тактичне планування виступає механізмом для впровадження обраної стратегії та має два різновиди: оперативне та поточне планування. Поточне планування спрямоване на розробку параметрів, заходів, бюджетів та адміністративно-фінансових важелів з метою формування планів функціонування конкретних сфер підприємства на рік. З іншого боку, оперативне планування фокусується на формуванні деталізованих короткострокових планів для конкретних аспектів діяльності підприємства.

Висновки. Узагальнюючи, створення ефективної фінансової стратегії вимагає інтегрованого підходу, врахування всіх внутрішніх та зовнішніх факторів. Лише такий підхід дозволить підприємству досягти фінансової стабільності та успішного розвитку в умовах сучасного бізнес-середовища. Створення ефективної фінансової стратегії визначається основною метою максимізації ринкової вартості підприємства та підвищення його ефективності. Для досягнення цих цілей необхідно визначити конкретні завдання та особливості майбутнього фінансового розвитку компанії.

Перспективи подальших досліджень. Мало дослідженими залишаються теми, що стосуються вивчення механізмів ефективного управління податковими платежами, впровадження інноваційних фінансових інструментів для стимулювання розвитку малого бізнесу, а також аналіз взаємодії підприємств з місцевими та державними органами управління для забезпечення сталого економічного зростання підприємства.

Конфлікт інтересів. У роботі не порушено конфлікту інтересів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Веденіна Ю. Ю., Мажаренко К. П. Механізм формування фінансової стратегії для забезпечення сталого розвитку підприємства. *Ідеї академіка В. І. Вернадського та проблеми сталого розвитку освіти і науки*: матеріали XIX міжнародної науково-практичної конференції (м. Кременчук 16-17 вересня 2021). Кременчук: КрНУ, 2021. С. 52. URL: https://vernadsky.kdu.edu.ua/statti/2023_1_.pdf
2. Купира М.І., Киришко М.В. Формування фінансової стратегії в системі забезпечення конкурентоспроможності підприємства. *Економічний форум*, 2020. Том 1. №3. С. 104–110. DOI: <https://doi.org/10.36910/6775-2308-8559-2020-3-16>
3. Мартиненко, В. П. Концептуальні аспекти фінансової стратегії підприємства. *Економічний вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»*. 2021. №19. С. 78-81. DOI: <https://doi.org/10.20535/2307-5651.19.2021.230068>
4. Юрчишена, Л., Синусик, А. Концептуальні підходи до вдосконалення фінансової стратегії розвитку підприємства. *Економіка та суспільство*. 2023. №57. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-57-67>
5. Kovalenko, D., Petrychuk, S., Kushniruk, V., Banyeva, I. and Meish, A. (2023). Financial Aspects of Maintaining Business Activities in the Face of Unexpected Changes. *Economic Affairs*, Vol. 68, No. 01s, pp. 17-26. DOI: <https://doi.org/10.46852/0424-2513.1s.2023.3>.
6. Стаценко В.О., Кушнірук В.С. Майбутнє аграрного сектору в умовах цифровізації: інноваційна складова. *Екологічні та соціальні аспекти розвитку економіки в умовах євроінтеграції*: збірник тез доповідей X Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Миколаїв 25-27 жовтня 2023 року). Миколаїв : МНАУ, 2023. С. 106-108. URL: https://www.mnau.edu.ua/files/nauk_prof_konf/zbirnyk-tez-27-10-23.pdf
7. Сирцева С.В., Кушнірук В.С., Бондаренко І.О. Управлінський облік як основа контролінгу в системі управління аграрними підприємствами. *Інфраструктура ринку*. 2019. №31. С. 763–767. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2019/31_2019_ukr/117.pdf.